

Broj: 59-33-1-PŽS/18.
Datum: 04.04.2018. god

Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske

N/r: ministar Dragan Bogdanić

PREDMET: Vakcinacija MRP vakcinom, potreba povećanja informisanosti roditelja/staratelja i senzibilizacija javnosti

Poštovani,

U proteklom periodu, Instituciji ombudsmana za djecu Republike Srpske obratio se određeni broj kako roditelja tako i profesionalaca iz oblasti medicine iznoseći problem nedostupnosti informacija o posljedicama nevakcinisanja djece. Ovo je naročito postalo aktuelno tokom zadnjih mjeseci 2017. i prvog kvartala 2018. godine kada se i u Republici Srpskoj javio veći broj oboljelih od morbila kao posledica nevakcinacije.

Program obavezne imunizacije djece i omladine u Republici Srpskoj se sprovodi u skadu sa kalendarom imunizacije koji je definisan u okviru Instrukcije za imunizaciju Programa mjera za sprečavanje i suzbijanje, eliminaciju i eradikciju zaraznih bolesti. Program mjera sa Instrukcijom za imunizaciju objavljuje se u Službenom glasniku Republike Srpske za svaku kalendarsku godinu. Prema Programu i Kalendaru, vakcinacija MRP vakcinom (malih boginja, zaušnjaka i rubeole) je obavezna u drugoj godini života, a revakcinacija pred polazak u školu.

Publikacija "Zdravstveno stanje stanovništva RS za 2016" koju je objavio Institut za javno zdravstvo RS, str 233 - 239, sadrži podatke o vakcinaciji i revakcinaciji stanovništva MRP vakcinom za 2016. specifikujući da je obuhvat vakcinom za područje regije Istočno Sarajevo 44,3%, Bijeljina 58,4%, Banjaluka 71,9% , Foča 88,6%, Trebinje 91,4%, Zvornik 88,2%, Doboj 91,1%, što je ukupno 74,3% vakcinisane djece u drugoj godini tokom 2016. godine. Postotak re-vakcinisanih u šestoj godini života je nešto veći i iznosi 84,2%.

Poredeći sa publikacijom Instituta za javno zdravstvo RS koja se odnosi na 2015. godinu vidljivo je da postotak vakcinisane djece MRP vakcinom opada (u 2015. 85% djece je vakcinisano u drugoj godini života dok je 87,6% revakcinisano u šestoj godini). U nekim regionalnim centrima, Istočno Sarajevo npr. postotak vakcinisanih je opao drastično i to sa 73,7% u 2015. na 44,3% u 2016. godini.

Nadležni upozoravaju da postotak vakcinisanog stanovništva mora biti od 93% - 95% da bi se smatralo da je pokrivenost imunizacijom potpuna.

Pored upozorenja nadležnih domaćih institucija, u aprilu 2017. Robb Butler, menadžer Programa za imunizaciju i bolesti koje se mogu spriječiti vakcinama Svjetske zdravstvene organizacije/SZO (World Health Organisation/WHO) za Evropu upozorio je da pad imunizacije u Bosni i Hercegovini može dovesti do neželjenih scenarija u kojoj se epidemije morbila završavaju i smrtnim ishodom te pozvao na aktivnije angažovanje svih relevantnih aktera.

Prateći medije, naročito elektronske koji imaju najveći uticaj na javno mjenje, Ombudsman za djecu Republike Srpske svjedočila je različitom pristupu ovom problemu. Medijski tekstovi često sadrže informacije o štetnosti vakcinacije koje su neprovjerene i neutemeljene, a zabuna među roditeljima i starateljima se još više pojačava različitim neverifikovanim izjavama na društvenim mrežama koje su svima dostupne. Takve informacije, naučno neutemeljene, a lako dostupne, izazivaju zabunu te roditelji donose odluke o vakcinaciji ili nevakcinaciji raspolažući nepotpunim informacijama.

Pravo na zdravstvenu zaštitu je jedno od osnovnih prava djeteta regulisano članom 24. UN Konvencije o pravima djeteta i domaćom legislativom.

Uzimajući u obzir da je zaštita zdravlja u najboljem interesu djeteta kao i cjelokupnog stanovništva i da je javnost nedovoljno informisana o štetnim posljedicama nevakcinisanja djece, kao i aktuelnost ovog problema, Ombudsman za djecu Republike Srpske predlaže Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite:

- pokretanje aktivne informativne kampanje u saradnji sa Institutom za javno zdravstvo i Udruženjem pedijatara Republike Srpske koja bi za rezultat imala povećanu stopu informisanosti roditelja i staratelja o štetnim posljedicama nevakcinisanja djece prema propisanim zakonskim i podzakonskim aktima. Kampanja bi se odvijala kroz dijeljenje informativnih letaka u pedijatrijskim savjetovalištim, isticanje prigodnih postera u domovima zdravlja i predškolskim ustanovama, a od izuzetnog značaja bi bila uloga javnog RTV servisa i emitovanje radijskih i TV emisija u najslušanim i najgledanim terminima sa kompetentnim gostima.

- da o pokrenutim aktivnostima obavijesti Ombudsmana za djecu RS u roku od 30 dana u skladu sa Zakonom o Ombudsmanu za djecu.

S poštovanjem,

Ombudsman za djecu RS
Dragica Radović

